

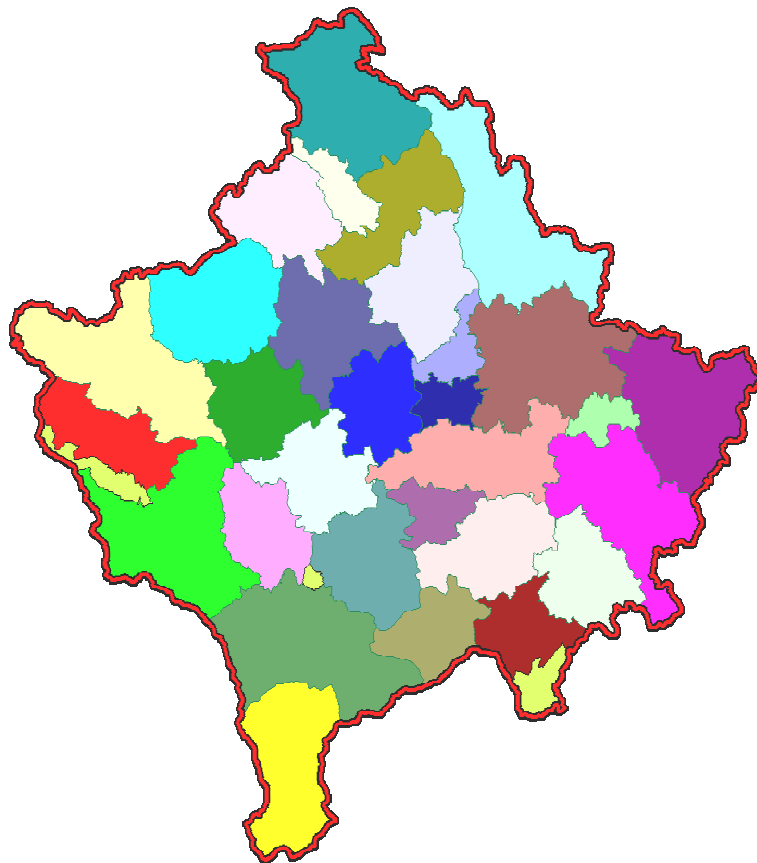

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administratës Publike - Ministarstva Javne Uprave - Ministry of Public Administration

Seria 3: Statistikat Ekonomike

Bruto produkti vendor në qasjen e shpenzimeve 2004 - 2010

ENTI I STATISTIKËS SË KOSOVËS
ZAVOD ZA STATISTIKU KOSOVA
STATISTICAL OFFICE OF KOSOVA

P a r a t h ë n i e

Enti i Statistikës së Kosovës (ESK) ka përpiluar të dhënat e Bruto Produktit Vendor (BPV) për vitet 2004-2010, me qasjen e shpenzimeve me çmime aktuale dhe konstante. BPV është përlogaritur në bazë të parimeve metodologjike të Sistemit Evropian të Llogarive ("European System of Accounts" - ESA 95 dhe SNA 2008).

Te dhënat nga Llogaritë Kombëtare përdoren për planifikim ekonomik dhe fiskal dhe për elaborimin e programeve të zhvillimit për sektorë të ndryshëm të ekonomisë. Rezultatet nga llogaritë kombëtare përdoren po ashtu nga investitorët e vendit dhe të huaj, për të vlerësuar situatën ekonomike të shtetit dhe mundësitë për investime të reja.

ESK do të vazhdojë zhvillimin e Llogarive Kombëtare në pajtim me rekomandimet ndërkombëtare dhe do të publikojë të dhëna kualitative dhe me kohë.

Publikimin e përgatitën:

Ilir T. Berisha-drejtor i departamentit
Xhevdie Fetahu-shefe e divizionit
Ylli Shala-zyrtar i lartë
Ilir Mazrekaj-zyrtar i lartë
Emine Bajrami-zyrtar i lartë
Florie Krapi-zyrtar i lartë

Prishtinë, Tetor 2011

Kryeshef Ekzekutiv i ESK,
Z. Isa Krasniqi

Para th ënie

	Faqe
Bruto produkti vendor me qasjen e shpenzimeve 2004-2010.....	3
Tabela 1: Bruto Produkti Vendor me çmime aktuale 2004-2010	3
Graf. 1.1. BPV për kokë banori	4
Tabela 2: Struktura e BPV sipas shpenzimeve.....	5
Graf. 2.1 Pjesëmarrja e komponentëve në BPV 2009-2010.....	6
Tabela 3: BPV me çmime konstante (me çmimet e vitit paraprak)	7
Graf. 3.1 Norma reale e rritjes	8
Shënime metodologjike.....	8
Pjesët përbërëse të Bruto Produktit Vendor	9

Bruto produkti vendor me qasjen e shpenzimeve 2004-2010

Treguesi kryesor dhe më i rëndësishëm makroekonomik në Sistemin e Llogarive Kombëtare është Bruto Produkti Vendor (BPV), i cili paraqet rezultatet finale të prodhimit në të gjitha aktivitetet e njësjive prodhuese rezidente.

Kalkulimi i Bruto Produktit Vendor bazohet në metodologjinë e SNA 2008 dhe ESA 95 dhe shtrëtzon burimet e të dhënave administrative ekzistuese si dhe në anketat statistikore zyrtare, të cilat realizohen në ESK.

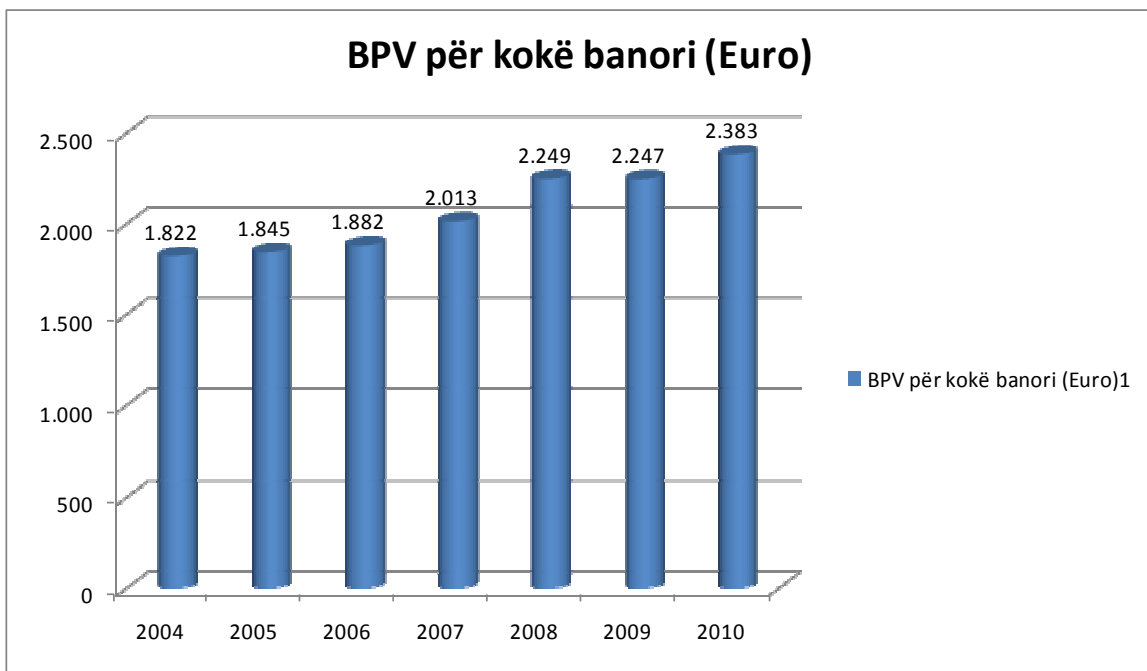
Tabela 1: Bruto Produkti Vendor me çmime aktuale 2004-2010

	(në milion Euro)						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
BPV me çmime aktuale	2.912.5	3.002.9	3.120.4	3.393.7	3.851.4	3.912.4	4.215.6
Shpenzimet e konsumit final	3.212.7	3.367.6	3.466.2	3.810.6	4.344.6	4.301.0	4.557.2
Shpenzimet e konsumit final te ekonomive shtëpiake	2.487.6	2.638.4	2.770.8	3.145.9	3.646.7	3.605.4	3.821.9
Shpenzimet e konsumit final të Qeverisë	701.5	705.5	670.6	641.6	674.4	670.5	709.3
Qeveria e Kosovës	355.5	329.2	340.8	327.3	372.6	409.7	482.7
Donatorët (pagat)	346.0	376.3	329.8	314.3	301.8	260.8	226.6
Të punësuar te huaj	247.8	258.4	213.2	196.9	196.9	178.7	157.4
Të punësuar vendor	98.2	117.9	116.6	117.4	104.9	82.1	69.2
Shpenzimet e konsumit final të IJPSHESH	23.5	23.7	24.8	23.1	23.6	25.0	26.0
Formimi i bruto kapitalit	701.2	722.2	798.3	892.5	1.093.9	1.164.1	1.368.9
Formimi i bruto kapitalit fiks	583.6	592.8	657.1	744.3	937.9	1.026.5	1.219.5
Ndryshimet në inventar	117.7	129.4	141.2	148.3	156.0	137.6	149.4
Eksporti neto	-1.001.4	-1.086.9	-1.144.1	-1.309.4	-1.587.1	-1.552.7	-1.710.5
Eksporti i mallrave dhe shërbimeve	310.6	332.8	441.4	512.2	569.0	605.8	780.5
Eksporti i mallrave	63.8	67.8	122.5	177.2	217.5	177.2	305.0
Eksporti i shërbimeve	246.8	265.0	319.0	335.0	351.6	428.6	475.6
Importi i mallrave dhe shërbimeve	1.312.0	1.419.7	1.585.5	1.821.7	2.156.1	2.158.5	2.491.0
Importi i mallrave	1.046.9	1.146.3	1.295.6	1.545.2	1.885.7	1.850.6	2.081.0
Importi i shërbimeve	265.1	273.3	289.9	276.5	270.5	307.8	410.0
BPV për kokë banori (Euro)¹	1.822	1.845	1.882	2.013	2.249	2.247	2.383

BPV në Kosovë për vitet 2004-2010 është rritë në vlerën prej 2.912,5 në 4.215,6 milion euro. BPV për kokë¹ banori është rritë prej 1.822 euro në vitin 2004 , në 2.383 euro në vitin 2010.

¹ Kalkulimet e numrit të popullsisë janë kryer në bazë të rezultateve preliminare të regjistrimit të popullsisë.

Graf. 1.1. BPV për kokë banori

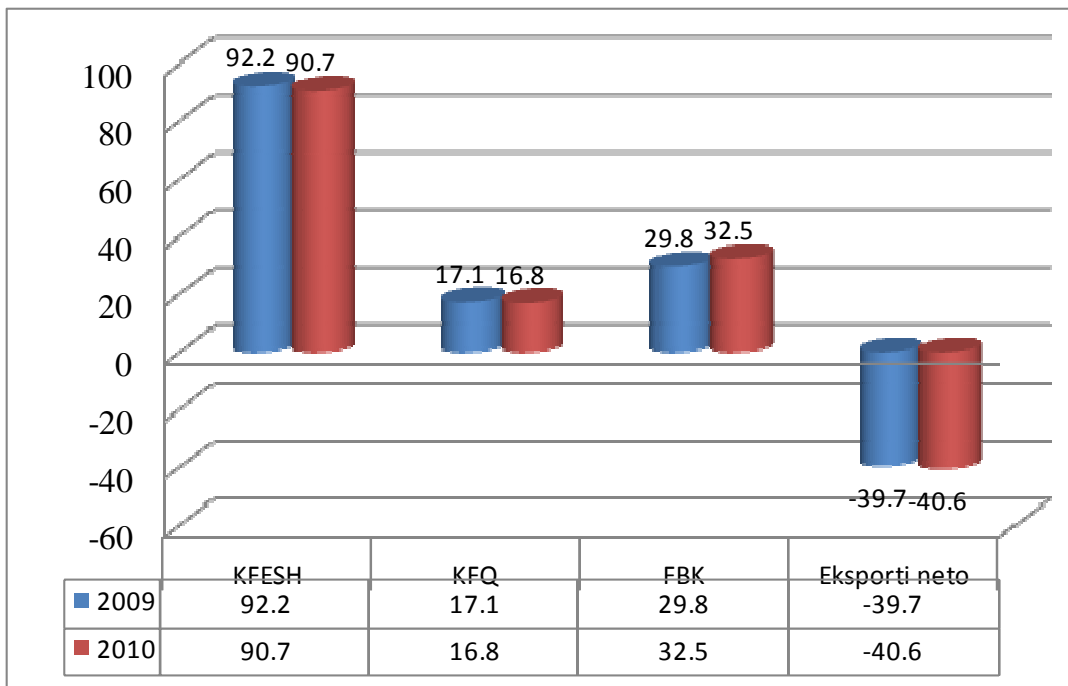
Siç shihet nga grafi, BPV për kokë banori kishte trend rrites (me përjashtim të vitit 2009), duke arritur në 2383 euro për vitin 2010.

Tabela 2: Struktura e BPV sipas shpenzimeve

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
BPV me çmime aktuale	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Shpenzimet e konsumit final	110.3	112.1	111.1	112.3	112.8	109.9	108.1
Shpenzimet e konsumit final te ekonomive shtëpiake	85.4	87.9	88.8	92.7	94.7	92.2	90.7
Shpenzimet e konsumit final të Qeverisë	24.1	23.5	21.5	18.9	17.5	17.1	16.8
Qeveria e Kosovës	12.2	11.0	10.9	9.6	9.7	10.5	11.5
Donatorët (pagat)	11.9	12.5	10.6	9.3	7.8	6.7	5.4
Të punësuar te huaj	8.5	8.6	6.8	5.8	5.1	4.6	3.7
Të punësuar vendor	3.4	3.9	3.7	3.5	2.7	2.1	1.6
Shpenzimet e konsumit final të IJPSHESH	0.8	0.8	0.8	0.7	0.6	0.6	0.6
Formimi i bruto kapitalit	24.1	24.1	25.6	26.3	28.4	29.8	32.5
Formimi i bruto kapitalit fiks	20.0	19.7	21.1	21.9	24.4	26.2	28.9
Ndryshimet në inventar	4.0	4.3	4.5	4.4	4.1	3.5	3.5
Eksporti neto	-34.4	-36.2	-36.7	-38.6	-41.2	-39.7	-40.6
Eksporti i mallrave dhe shërbimeve	10.7	11.1	14.1	15.1	14.8	15.5	18.5
Eksporti i mallrave	2.2	2.3	3.9	5.2	5.6	4.5	7.2
Eksporti i shërbimeve	8.5	8.8	10.2	9.9	9.1	11.0	11.3
Importi i mallrave dhe shërbimeve	45.0	47.3	50.8	53.7	56.0	55.2	59.1
Importi i mallrave	35.9	38.2	41.5	45.5	49.0	47.3	49.4
Importi i shërbimeve	9.1	9.1	9.3	8.1	7.0	7.9	9.7

Konsumi Final i ekonomive shtëpiake merr pjesë me 90.7 për qind në BPV për vitin 2010, deri sa në vitin 2009 kishte një pjesëmarrje prej 92.2 për qind te BPV-së. Formimi i bruto kapitalit ka kontribuar me 32.5 për qind në BPV në vitin 2010. Shpenzimet e qeverisë së përgjithshme në 2010 kanë përfaqësuar 16.8 për qind të BPV-së.

Graf. 2.1 Pjesëmarrja e komponentëve në BPV 2009-2010

Siç shihet nga grafiku, ne vitin 2010 kishte ndryshime strukturore te pjesëmarrjes se komponentëve kryesore ne BPV krahasuar me vitin 2009:

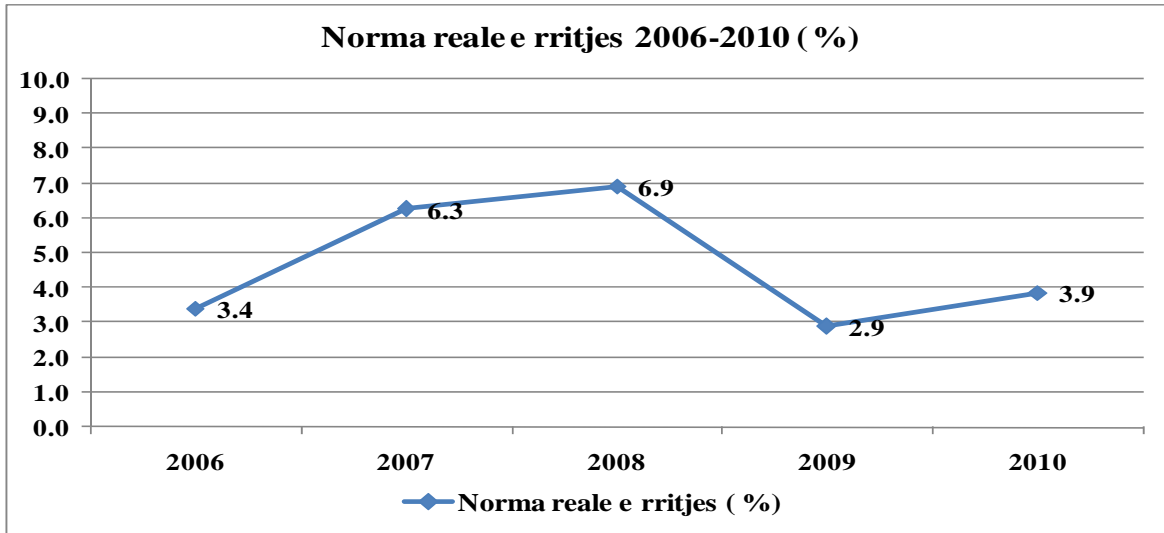
- Konsumi Final i Ekonomive Shtëpiake (KFESH) nga 92.2 % të BPV në vitin 2009 ne 90.7% ne vitin 2010;
- Konsumi Final i Qeverisë (KFQ) nga 17.1% të BPV në vitin 2009 në 16.8 % në vitin 2010;
- Formimi i Kapitalit Bruto (FBK) nga 29.8 % te BPV në vitin 2009 në 31.6% në vitin 2010;
- Eksporti Neto nga – 39.7% ne BPV në vitin 2009 në - 40.6 në vitin 2010.

Tabela 3: BPV me çmime konstante (me çmimet e vitit paraprak)

	(në milion Euro)				
	2006	2007	2008	2009	2010
BPV me çmime konstante	3.105.7	3.315.8	3.628.1	3.962.7	4.063.4
Shpenzimet e konsumit final	3.429.8	3.719.1	4.087.6	4.365.5	4.381.0
Shpenzimet e konsumit final te ekonomive shtëpiake	2.746.5	3.048.1	3.416.7	3.705.9	3.715.9
Shpenzimet e konsumit final të Qeverisë	658.6	648.0	647.3	635.1	639.9
Qeveria e Kosovës	333.6	338.3	350.0	378.2	421.6
Donatorët (pagat)	324.9	309.7	297.3	256.9	218.9
Shpenzimet e konsumit final të IJPSHESH	24.8	23.1	23.6	24.5	25.1
Formimi i bruto kapitalit	753.5	831.0	1.028.9	1.211.1	1.333.6
Formimi i bruto kapitalit fiks	621.1	692.8	885.1	1.065.5	1.182.9
Ndryshimet në inventar	132.1	137.9	143.8	145.6	150.8
Eksporti neto	-1.077.6	-1.234.3	-1.488.4	-1.613.8	-1.651.2
Eksporti i mallrave dhe shërbimeve	420.7	476.1	511.4	630.7	689.6
Eksporti i mallrave	103.8	155.5	189.9	185.5	230.2
Eksporti i shërbimeve	317.0	320.6	321.5	445.2	459.5
Importi i mallrave dhe shërbimeve	1.498.4	1.710.4	1.999.8	2.244.5	2.340.8
Importi i mallrave	1.214.7	1.439.6	1.737.9	1.946.2	1.937.3
Importi i shërbimeve	283.7	270.8	261.8	298.3	403.5
Norma reale e rritjes së BPV-së	3.4	6.3	6.9	2.9	3.9

Norma reale e rritjes së Bruto Produktit Vendor (BPV) në Kosovë ishte 3.9% në vitin 2010 në krahasim me vitin 2009.

Graf. 3.1 Norma reale e rritjes

Shënime metodologjike

BPV llogaritet sipas tri qasjeve:

- Qasja e prodhimit
- Qasja e shpenzimeve dhe
- Qasja e të ardhurave

Qasja e shpenzimeve:

Bruto produkti vendor (BPV) sipas qasjes së shpenzimeve është shuma e të gjitha shpenzimeve finale të mallrave dhe shërbimeve. Këto shpenzime ndahen në tri grupe kryesore : konsumi final, formimi i kapitalit bruto dhe neto eksporti dhe importi (E-I). Meqë bruto prodhimi vendor (BPV) matë prodhimin e brendshëm, vlera e të gjitha shpenzimeve të importit zbritet nga të gjitha shpenzimet duke përdorë formulën:

$$\text{BPV} = \text{KF} + \text{FKB} + (\text{E}-\text{I})$$

KF = konsumi final

FKB = formimi i kapitalit bruto

E = eksporti

I = importi

Pjesët përbërëse të Bruto Produktit Vendor

1. Konsumi final i ekonomive shtëpiake

Konsumi final i ekonomive shtëpiake është komponenti kryesor i Bruto Produktit Vendor me qasjen e shpenzimeve dhe paraqet shpenzimet e ekonomive shtëpiake rezidente, me qëllim të plotësimit të nevojave dhe kërkesave të tyre për mallra dhe shërbime. Kjo nuk nënkupton vetëm mallrat dhe shërbimet e paguara direkt, por gjithashtu edhe marrjen e tyre edhe në natyrë ose nga prodhimi vetanak.

Vlerësimi i shpenzimeve të ekonomive shtëpiake është bazuar në të dhënat e anketës së buxhetit të ekonomive shtëpiake. Kjo anketë organizohet në ESK.

2. Shpenzimet e konsumit final të Qeverisë së Përgjithshme

Konsumi final i Qeverisë përbëhet nga shuma e mallrave dhe shërbimeve të blera, kompensimi i punëtorëve dhe konsumit të kapitalit fiks, i zvogëluar për të hyrat nga shitjet.

3. Formimi i bruto kapitalit

Bazuar në metodologjinë e ESA 95, formimi i bruto kapitalit paraqet shumën e formimit të bruto kapitalit fiks dhe ndryshimeve në inventar.

Vlerësimi i formimit të bruto kapitalit fiks përfshinë posedimin e të gjitha aseteve të prekshme dhe përmirësimet kryesore në asete të prekshme të cilat përdoren më shumë se një vit. Vlerësimet e FBKF përfshijnë këto lloje të aseteve: banesat, ndërtesat tjera dhe strukturën, makinerinë dhe pajisjet.

Burimi kryesor i të dhënave për investime janë të dhënat nga importi për makineri dhe pajisje. Këto të dhëna po ashtu plotësohen me të dhëna nga prodhimi vendor i materialit ndërtimor.

Ndryshimet në inventar maten me vlerën e hyrjes së mallit në inventar, të zvogëluar për vlerën e tërheqjes dhe të ndonjë dëmi të shkaktuar në atë mall gjatë mbajtjes së tij në inventar. Vlerësimi i ndryshimeve në inventar është bazuar në rezultatet e Anketës strukturore të ndërmarrjeve, e realizuar nga ESK.

4. Konsumi final i institucioneve jo profitabile të cilat iu shërbejnë ekonomive shtëpiake

Institucionet jo profitabile të cilat iu shërbejnë ekonomive shtëpiake përbëhen organizatat jo qeveritare(OJQ).

5. Importi dhe eksporti i mallrave dhe shërbimeve

Eksporti i mallrave dhe shërbimeve përfshinë transaksionet e mallrave dhe shërbimeve nga rezidentët tek jo rezidentët.

Importi i mallrave dhe shërbimeve përfshinë transaksionet e mallrave dhe shërbimeve nga jo rezidentët tek rezidentët.

Të dhënat e eksportit dhe importit të mallrave janë marrë nga Dogana e Kosovës, ndërsa të dhënat e eksportit dhe importit të shërbimeve janë marrë nga Bilanci i pagesave (BoP), i elaboruar në Bankën Qendrore të Kosovës (BQK).

Burimet e të dhënave

a) Burimet statistikore të të dhënave

- Rezultatet e anketave të kryera nga ESK, si: anketa e buxhetit të ekonomive shtëpiake, anketa e fuqisë punëtore, anketa e ekonomive shtëpiake bujqësore dhe publikimet e ndryshme të ESK;
- Të dhënat e tregtisë së jashtme : importi dhe eksporti i mallrave;
- Indeksi i çmimeve të konsumit dhe indekset tjerë të çmimeve të përlogaritur nga ESK;
- Indeksi i vlerës njësi, i cili përdoret për eksport dhe import.
- Rezultatet preliminare të regjistrimit të popullsisë 2011

b) Burimet administrative:

- Ministria e Financave, të dhënat e buxhetit dhe të thesarit;
- Banka Qendrore e Kosovës, të dhënat e Bilancit të pagesave;
- Ministria e Administratës Publike të dhënat e OJQ-ve;
- Ministria e Bujqësisë për disa të dhëna të bujqësisë;
- Administrata tatimore e Kosovës –të dhënat për tatimet

c) Burime tjera:

- Deflatorët e shteteve fqinjë dhe
- ICP të vendeve të Eurozonës për tregun e shteteve jashtë BE

Enti i Statistikës së Kosovës

përshkrim i shkurtër

Enti i Statistikës së Kosovës është institucion profesional i cili merret me grumbullimin, përpunimin dhe publikimin e të dhënave zyrtare të statistikave. Si i tillë vepron që nga viti 1948 i cili ka kaluar nëpër disa faza historike, i strukturuar sipas rregullimit shtetëror të asaj kohe.

Më 2 Gusht 1999, Enti ka rifilluar punën e vet profesionale (pas 9 viteve të ndërprerjes të të gjitha serive statistikore në dëm të interesit të Kosovës), si institucion i pavarur në kuadër të Ministrisë së Administratës Publike. Enti financohet nga Buxheti i Konsoliduar i Kosovës por edhe nga donatorët për projekte të veçanta dhe për ndihmë teknike profesionale.

Enti i Statistikës së Kosovës vepron sipas Rregullores 2001/14 e cila ka hyrë në fuqi me 2 Korrik 2001. Ligji për statistikën zyrtare të Kosovës është në proces për miratim. Plani zhvillimor strategjik 2009-2013 është në implementim afatmesëm për zhvillimin e sistemit statistikor në korrelacion me Statistikat e Bashkësisë Evropiane (EUROSTAT-it).

Enti i statistikës së Kosovës ka këtë strukturë organizative: Departamentet prodhuese; (Departamenti i statistikave ekonomike dhe llogarive kombëtare, Departamenti i statistikave të popullsisë, Departamenti i statistikave të bujqësisë dhe mjedisit, dhe Departamenti i statistikave sociale. **Departamentet mbështetëse;** (Departamenti i metodologjisë dhe teknologjisë informative, Departamenti i administratës. **Në kuadër të Entit vepron edhe;** Zyra për regjistrimin e popullsisë ekonomike familjare dhe banesave si dhe **Zyrat Rajonale;** Gjakovë, Gjilan, Mitrovicë, Pejë, Prizren, Prishtinë, dhe Ferizaj

Numri i të punësuarve dhe buxheti akoma janë të limituar. Të punësuar janë gjithsej 134 punëtorë, prej tyre, 96 (71.6%) në seli të Entit, gjersa në Zyrat Rajonale, 38 (28.4%), Enti ka këtë strukturë kualifikuese, 65.4% me shkollim universitar ndaj 34.6% me shkollim të mesëm.

Kemi bashkëpunim profesional dhe teknik me të gjitha Ministrinë e Qeverisë së Kosovës, sidomos me Ministrinë e Ekonomisë dhe Financave, Bankën Qendrore të Kosovës, me institucionet ndërkombëtare, EUROSTAT-in, Fondin Monetar Ndërkombëtar, Bankën Botërore, SIDA e Suedisë, DFID, UNFPA, UNDP, UNICEF, dhe me statistikën e shteteve në rajon.

Enti i Statistikës së Kosovës mbulon gati krejtësisht territorin e Republikës së Kosovës, duke u organizuar në strukturimin e qarqeve statistikore dhe njësisive raportuese si njësi bazë dhe të vetme në shkallë vendi nga të cilat merr informatat e dorës së parë. Te gjitha anketat e zhvilluara në terren përdorin shtrirjen e mostrës në këto qarqe statistikore por edhe metodologjinë sipas rekomandimeve ndërkombëtare. Gjatë grumbullimit të të dhënave statistikore dhe raporteve nga njësitë raportuese angazhohen; profesionistë, teknikë, administratorë, civilë të zyrave të vendit, regjistruar terreni nga Zyrat Rajonale etj.

Kemi realizuar me sukses në vitin 2011 projektin e Regjistrimit të Popullsisë Ekonomike Familjar dhe banesave, i cili regjistrim nuk është realizuar që nga viti 1981. Rezultatet e fituara nga ky regjistrim do të kenë një rol të rëndësishëm për hartimin e Politikave zhvillimore.

Misioni i Entit; të përmbush nevojat e shfrytëzuesve me të dhëna statistikore kualitative, objektive, në kohë dhe hapësirë në mënyrë që shfrytëzuesit të kenë bazë të besueshme që të bëjnë analiza të rregullta në interes të planifikimit dhe zhvillimit gjatë hartimit të projekteve në shkallë vendbanimi, komune dhe vendi. Të përkrah institucionet qeveritare, institutet, shkencën, akademinë, bizneset si dhe hulumtuesit e pavarur etj. në mënyrë që t'u sigurojë informata të duhura për vendim-marrësit si dhe përdoruesit tjerë në Kosovë.

- **Adresa: ENTI I STATISTIKES SE KOSOVES,**
Rr. "Zenel Salihu", nr. 4, 10000 Prishtinë
- **Telefoni:** +381 (0) 38 200 31 112
Kryeshefi Ekzekutiv: +381 (0) 38 200 31 132
- **Fax::** +381 (0) 38 235 033
- **E-mail:** economic@ks-gov.net
- **Ueb-faqe:** www.ks-gov.net/esk